

In de woorden van Van Kooten en De Bie

Op 8 december worden Kees van Kooten en Wim de Bie benoemd tot ereleden van het Genootschap Onze Taal. Deze speciale onderscheiding wordt hun verleend omdat zij bijzondere bijdragen hebben geleverd aan de Nederlandse taal. Van Kooten en De Bie hebben in de loop der tijd een groot aantal originele en inmiddels veelgebruikte uitdrukkingen in het Nederlands geïntroduceerd.

1. Een van de onderstaande uitdrukkingen is NIET door hen bedacht. Welke?

- de tuin winterklaar maken.
- hou je d'r buiten, Cock.
- kommer en kwel.
- stoned als een garnaal.

Geboeid door taal?

Lees het tijdschrift *Onze Taal*.
Ook voor jou!

Probeer het uit met een gratis proefnummer:

www.taalstudio.nl/talenquiz

Uitgeleend

De Bond tegen Leenwoorden bestrijdt het gebruik van 'onnodige' leenwoorden in het Nederlands. Een homepage moet volgens deze bond een 'thuisblad' heten. Het Nederlands heeft veel woorden geleend uit het Duits, Frans en Engels, maar deze talen hebben ook woorden teruggeleend.

2. Welk van de onderstaande Engelse woorden is geleend uit het Nederlands?

- admiral.
- dollar.
- loanword.
- prince.

Taalcreatie

Het onlangs verschenen boekje *Sculptaal* van 'taalontwerper' Joris Visser bevat 650 nieuwe Nederlandse

woorden die hij zelf ontwierp. Zo bedacht hij de samenstellingen 'liefbozen' (niet met en niet zonder kunnen) en 'zolderprof' (professionele amateur). In het Nederlands is voor elk van zulk soort samenstellingen de woordsoort afhankelijk van één deel van dat woord: het hoofd.

3. Welk deel van een samenstelling is het hoofd?

- altijd het linkerdeel.
- altijd het rechterdeel.
- bij werkwoorden het meest linkse deel en bij zelfstandig naamwoorden het meest rechtse deel.
- bij werkwoorden het meest rechtse deel en bij zelfstandig naamwoorden het meest linkse deel.

Een wereldtaal

Wereldwijd worden er wel 7000 talen gesproken. Dat lijkt veel, maar lang niet alle talen worden veel gesproken.

Het Nederlands heeft ongeveer 23 miljoen sprekers! Het Nederlands heeft dan ook een mooie plaats op de ranglijst van meest gesproken talen.

4. Welke plaats denk je?

- plaats 7.
- plaats 40.
- plaats 750.
- plaats 4000.

Meertaligheid in Nederland

In Nederland wonen steeds meer mensen die meer dan één taal spreken. Sprekers van bijvoorbeeld Turks, Arabisch of Sranan, maar ook van een Limburgs dialect, moeten ook Nederlands kunnen spreken. Deze mensen zijn dan tweeten soms zelfs drietalig.

5. Is het voor jonge kinderen voor- of nadelig om op jonge leeftijd meer dan één taal te leren?

- Niet voordelig maar ook niet nadelig.
- Het is alleen voordelig wanneer de talen op elkaar lijken.
- Nadelig: iedereen kan maar één taal goed leren.
- Voordelig: je leert als kind sneller talen dan later als volwassene.

Dictee

Op 19 december vindt voor de achttiende keer het Groot Dictee der Nederlandse Taal plaats. De tekst voor het dictee wordt ieder jaar door iemand anders geschreven. Dit jaar viel deze eer te beurt aan een bekende Nederlandse schrijver die onlangs is overleden.

6. Welke schrijver is dat?

- Harry Mulisch.
- Jan Wolkers.
- Philip Freriks.
- Willem Frederik Hermans.

Zoque

Afgelopen maand kwam de Mexicaanse taal Zoque opvallend in het nieuws. Er zijn nog maar twee bejaarde sprekers van het Zoque op de wereld en de taal dreigt nu uit te sterven. Wetenschappers proberen het Zoque nu uit alle macht te behouden, maar dit wordt ernstig bemoeilijkt.

7. Waardoor wordt dit bemoeilijkt?

- De laatste sprekers hebben ruzie en praten niet meer met elkaar.
- Het Zoque is te moeilijk en de twee laatste sprekers beheersen het ook niet meer zo goed.
- De twee laatste sprekers wonen ruim 300 km uit elkaar.
- Een van de twee sprekers heeft een ongeluk gehad en kan niet meer praten.

Wie heeft de mooiste taal?

Estland houdt ter gelegenheid van zijn 90-jarig bestaan een wedstrijd waarbij de winnaar 's werelds mooiste taal zal zijn. Zelf is Estland ooit tweede geworden bij een dergelijke taalwedstrijd en de Esten zijn dan ook zeer trots op hun eigen taal. Een opvallend kenmerk van het Ests is dat het opeenhopen van medeklinkers aan het begin van een woord vermijdt; een woord zoals strand kan in het Ests dus niet bestaan, maar rand wel.

8. Welk van de onderstaande woorden zou in het Ests kunnen voorkomen?

- fooi.
- knoop.
- stroop.
- vloot.

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

studereninleiden.nl

